

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/21/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112235878
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8112235878.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a sudkýň JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Gabriely Világiovej v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej X. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXXX/XX, o zaplatenie 1.057,16 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 17C/397/2012-78 zo dňa 09.10.2013 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalobu zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa domáhal, aby súd zaviazal žalovanú naplatiť mu sumu 1.057,16 eur príslušenstvom na základe zmluvy o úvere uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu (GE Money Multiservis k.s. Bratislava) a žalovanou. Žalovaná neuhrádzala mesačné splátky úveru a tým, že nezaplatila viac ako 3 splátky. Dňom 21.05.2009 došlo k zosplateniu úveru.

Právne vec posúdil podľa ust. § 37 ods. 1 až 3, § 39, § 3 ods. 1, 53 ods. 1, 2, 4 a 5, § 100 ods. 1 a 2, § 107 ods. 1 a 2, § 110 ods. 1, § 457, § 558 Občianskeho zákonníka.

Prvostupňový súd mal za preukázané, že k zosplateniu úveru došlo 21.05.2009, čím si podľa § 457 Občianskeho zákonníka mali účastníci zmluvy vrátiť všetko, čo podľa zmluvy dostali. Ide o obojstranné plnenie z bezdôvodného obohatenia, na vydanie ktorého platí 2 ročná premlčacia lehota plynúca odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Premlčacia lehota v tomto prípade začala plynúť 22.05.2009 a uplynula 22.05.2011. Žaloba bola podaná 02.01.2012, t.j. po jej uplynutí. Prvostupňový súd pritom neprihliadal na formulárovú dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku z 22.11.2011 ako na uznanie záväzku, na základe ktorého by mala plynúť nová 10 ročná premlčacia lehota z dôvodu, že túto dohodu považoval za neplatnú. Konštatoval, že skutočný prejav vôle žalovanej nezodpovedal obsahu tejto dohody, keďže prehlásenie dlžníka o vedomosti premlčania dlhu bolo skryté v dohode o splátkach. Dohoda bola podpísaná po vynútenej návšteve splnomocnenej osoby žalobcu, po vypísaní dohody touto osobou a bola predložená

dlužníkovi na podpis s vysvetlením, že ide len o dohodu o splátkach dlhu. Prvostupňový súd vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p., pričom v konaní bola úspešná žalovaná, ktorá si ale náhradu trov konania neuplatnila.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že vyhovie žalobe v plnom rozsahu. Uplatnil si trovy prvostupňového ako aj odvolacieho konania, ktoré vyčísliť.

Namietal, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Rozsudok súdu prvého stupňa považuje za nepreskúmateľný z dôvodu, že z odôvodnenia nie je zrejmé, prečo súd aplikoval 2 ročnú premlčaciu dobu z titulu bezdôvodného obohatenia, keď zmluva nebola vyhlásená za neplatnú. Podľa jeho názoru mal súd aplikovať na premlčanie ustanovenia Obchodného zákonníka a 4 ročnú premlčaciu dobu, ktorá uplynula 22.05.2013, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6M Cdo 4/2012. Keďže žaloba bola podaná 02.11.2012, nárok nie je premlčaný. Žalobca z toho dôvodu nepovažoval za potrebné v odvolaní sa opätovne vyjadrovať k platnosti Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 1 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p., vo veci bolo nariadené verejné vyhlásenie rozhodnutia, kedy čas a miesto verejného vyhlásenia rozhodnutia bolo na úradnej tabuli súdu oznámené dňa 27.03.2014 a zistil, že prvostupňový súd pri rozhodovaní v prejednávanej veci postupoval správne. Správne zistil skutkový stav veci, správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci aj rozhodol. Ani po podaní odvolania nebolo zistené, že by prvostupňový súd vo svojom konaní a rozhodovaní pochybil. Odvolací súd sa stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu poukazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím dôvodom žalobcu odvolací súd dopĺňa:

Podľa § 457 zákona č. 40/1964 Zb Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 107 ods. 2 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 52 ods. 1 a 2 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy (09.01.2008) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy,

ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 a 3 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Žalobca v odvolaní namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia vo vzťahu k aplikácii režimu bezdôvodného obohatenia a plynutiu dvojročnej premlčacie doby podľa § 107 ods. 2 OZ. Prvostupňový súd však uviedol s odkazom na § 457 Občianskeho zákonníka, že k aplikácii režimu bezdôvodného obohatenia došlo v dôsledku zosplatnenia úveru (5. a 6. odsek odôvodnenia na str. 4 napadnutého rozsudku). K tomu odvolací súd poznamenáva, že možnosť predčasného zosplatnenia úveru vyplýva z bodu 7.3 Obchodných podmienok pre úver a vydávanie a používanie platobnej karty (ďalej len „OP“). Už z nadpisu bodu 7 OP je zrejmé, že ide o „ukončenie zmluvy“ (v spise na č.l. 9). Taktiež samotný žalobca v žalobe uviedol, že cit: „...došlo k zosplatneniu úveru, a to ku dňu, keď je v Platobnej histórii uvedená položka s názvom „Zrieknutie sa budúceho poplatku za vedenie účtu“, čím bola platnosť zmluvy v súlade so zmluvnými ustanoveniami ukončená“.

K zosplatneniu úveru došlo dňa 21.05.2009, ako uviedol sám žalobca (v spise na č.l. 28). Túto okolnosť žalovaná nenamietala. Preto správne vo vzťahu k tomuto skutkovému uisteniu pristupoval prvostupňový súd podľa § 120 ods. 3 O. s. p. Vzhľadom na to, že predčasné zosplatnenie úveru má za následok ukončenie platnosti zmluvy (viď. predošlý odsek), prvostupňový súd správne na daný právny vzťah aplikoval režim bezdôvodného obohatenia a plynutie dvojročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 2 OZ, ktorá uplynula 22.05.2011 (pri začatí plynutia dňa 22.05.2009 v deň nasledujúci po zosplatnení).

Pokiaľ žalobca v odvolaní poukázal na to, že na daný právny vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia o premlčaní upravené v Obchodnom zákonníku a nie v Občianskom zákonníku vzhľadom na to, že úverová zmluva je „tzv. „absolútnym obchodom“, odvolací súd v tom smere uvádza, že Obchodný zákonník neobsahuje osobitnú úpravu bezdôvodného obohatenia, a preto sa aj v prípade obchodných záväzkových vzťahoch aplikujú ustanovenia o bezdôvodnom obohatení upravené v Občianskom zákonníku ako „lex generalis“ (§ 1 ods. 2 Obchodného zákonníka).

Právny názor odvolateľa je však nesprávny, pretože nezohľadňuje spotrebiteľský charakter predmetnej úverovej zmluvy. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6M Cdo 4/2012 tak uvedené rozhodnutie sa zaoberalo akcesorickým charakterom ručiteľského záväzku, ktorý sa odvíja od hlavného záväzkového vzťahu a nezaoberalo sa spotrebiteľským charakterom zmluvy.

Odvolací súd pritom poukazuje na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/35/2011 zo dňa 13.09.2012, podľa ktorého cit.:

„Odvolací súd nijako nepopiera úver ako absolútny obchod a ani dôvodnosť aplikácie Obchodného zákonníka. Odvolací súd len pripomína, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 OZ. O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, neboli žiadne pochybnosti a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (predtým porov. § 23a zákona č. 634/1992 Zz., ktorý za spotrebiteľskú zmluvu označil explicitne aj zmluvu podľa Obchodného zákonníka.)

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikčná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež 5MCdo 20/09).

Zrušenie zmluvy s účinkami ex tunc je výhodnejšie aj z pohľadu splátok, pretože aj súd ich môže povoliť, čo sa aj v predmetnej veci stalo. Preto nebol dôvod považovať obchodnoprávnu úpravu za výhodnejšiu ani z pohľadu možnosti splácania úveru pri zachovaní zmluvy. Najmä nie za stavu, ak úprava zmluvnej klauzuly o odstúpení predpokladala tak či tak zosplatenie úveru.

Žalobca ďalej v odvolaní poukazuje na § 369 ods.1 in fine Obchodného zákonníka s argumentom, že uvedené ustanovenie logicky odôvodňuje záver, že zákonodarca nepočítal s kogentnosťou Občianskeho zákonníka en bloc a že posledná veta by stratila význam, resp. by stratilo na význame ustanovenie § 54 ods.1 OZ.

Odvolací súd považuje uvedený argument za zavádzajúci. Ustanovenie § 369 ods.1 in fine Obchodného zákonníka nijako nepodporuje argumenty žalobcu a to ani logickým výkladom. Zdá sa, že skôr myslel žalobca na výklad systematicky. Odvolací súd poukazuje na dôvodovú správu k ust. § 369 ods.1 Obchodného zákonníka a teda výklad zákonodarcu (novela vykonaná zákonom č.454/2008 Zz.) „Postavenie spotrebiteľa nemôže byť rozdielne s ohľadom na režim zákona, ktorý zvolí spravidla dodávateľ (podnikateľ) v typovej zmluve. Výška úrokov z omeškania je podľa predpisov občianskeho práva výškou kogentnou, pričom všeobecne sa uznáva, že najvyššiu výšku úrokov z omeškania nie je možné prekročiť.“

Žalobca ďalej v odvolaní presadzuje obchodnoprávnu úpravu odstúpenia od zmluvy aj s poukazom na ust. § 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (nahradený zákonom č. 129/2010 Z.z., pozn. odvolacieho súdu).

Odvolací súd však poukazuje na to, že uvedené ustanovenie presne odkazuje v súvislosti s odstúpením od zmluvy nie na Obchodný zákonník ale na § 48 Občianskeho zákonníka. Je to evidentné z odkazovej poznámky pod čiarou (cit. zo zákona č. 258/2001 Z.z. (9) § 48 Občianskeho zákonníka). Navyiac ide o zákonný dôvod odstúpenia od zmluvy spojený s viazanou zmluvou o predaji produktu.

Odvolací súd preto odmieta názor žalobcu, podľa ktorého na predmetnú spotrebiteľskú vec v časti o vadnosti právneho úkonu (odstúpenie od zmluvy) nedopadá právna úprava občianskeho práva ale obchodného práva.“

Aj napriek tomu, že citované rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sa zaoberá aplikáciou Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka vo vzťahu k odstúpeniu od spotrebiteľskej zmluvy, odvolací súd nevidí dôvod, prečo by sa rovnaký záver nemal vzťahovať aj na iné inštitúty upravené odlišne v Občianskom zákonníku a Obchodnom zákonníku, pri ktorých je obchodnoprávna úprava podstatne nevýhodnejšia pre spotrebiteľa ako úprava občianskoprávna (uznanie dlhu, premlčanie a pod.).

Pri tomto výklade je nutné poznamenať, že predmetný nárok žalobcu by bol premlčaný aj v prípade, že by sa v prejednávanej veci neaplikovala osobitná 2-ročná premlčacia doba pri bezdôvodnom obohatení aj pokiaľ by sa aplikovala všeobecná 3-ročná premlčacia doba podľa § 101 OZ. Žalobca si totiž svoj nárok uplatnil žalobou na súde dňa 02.11.2012, t.j. po vyše 3 rokoch od zosplatenia úveru.

Prvostupňový súd postupoval správne aj pokiaľ ide o konštatovanie neplatnosti Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 22.11.2011. Odvolací súd je toho názoru, že takto formulárovú dohodu je možné kvalifikovať ako nekalú obchodnú praktiku, ktorá je zakázaná a napĺňa všetky znaky uvedené v článku 5 ods. 2 nariadenia č. 2005/29/ES, čo už bolo súdmi viackrát judikované (viď napr. rozsudok Okresného súdu Humenné č. k. 5C/5/2013-22 zo dňa 25.02.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/103/2013 zo dňa 27.08.2013 a iné). Prvostupňový súd podrobne vyhodnotil preskúmanú dohodu a jednoznačne stanovil jej neplatnosť. V tejto časti rozhodnutie prvostupňového súdu je náležite aj odôvodnené v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p..

V dôsledku skutočností, že táto formulárová dohoda je vyhodnotená ako absolútne neplatná, pre posúdenie, či záväzok je záväzkom uznaným podľa § 558 Občianskeho zákonníka alebo podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka je pre ďalšie posúdenie nároku žalobcu právne bezvýznamné. Pre ďalšie posúdenie veci vzhľadom na to, že táto dohoda je absolútne neplatná, nemá právne posúdenie dohody o uznaní záväzku žiaden vplyv, pretože táto dohoda nezakladá žiadne práva ani žiadne povinnosti pre svoju absolútnu neplatnosť, teda ani premlčacia lehota na nenahrádza novou (10-ročnou).

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 a 2 O.s.p..

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca v odvolacom konaní úspešný nebol a žalovanej trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.